

BEHANDLINGSREGLER FOR MINDRE TVISTER
NÆRINGSFORENINGEN I KRISTIANSANDSREGIONEN

1 VOLDGIFTSFULLMAKTEN.

- 1.1** Når en tvist er henvist til voldgift etter disse regler skal voldgiftsretten (heretter ”Retten”), i mangel av annen avtale, ha sete i Kristiansand. Retten kan avtale med partene at møter, bevisopptak og forhandlinger kan gjennomføres andre steder, men Rettens avgjørelse av tvister, herunder forlik, skal i enhver henseende ansees avgitt ved rettens sete.
- 1.2** Retten har myndighet til å avgjøre sin egen domsmyndighet, herunder innsigelser vedrørende form, eksistens, gyldighet eller omfang av voldgiftsavtalen. Videre skal Retten ha myndighet til å avgjøre eksistensen eller gyldigheten av en avtale som voldgiftsavtalen er en del av.

2 VOLDGIFTSRETTEEN.

- 2.1** Retten skal bestå av en voldgiftsmann som oppnevnes av partene i fellesskap senest tre uker etter at en part har mottatt varsel om voldgift fra den annen part (heretter ”Voldgiftsmelding”). Blir partene ikke enige innen fristen kan hver av dem kreve at Voldgiftsstyret i Kristiansand Næringsforening (heretter ”Voldgiftsstyret”) foretar oppnevningen. Voldgiftsmannen skal være advokat/jurist.
- 2.2** Dersom en av partene krever det må voldgiftsmannen beherske engelsk (evt. annet språk) på kontraktsrettslig nivå.

3 MINDRE TVISTER.

- 3.1** Voldgiftsavtalen skal normalt inneholde en beløpsgrense (heretter Beløpsgrensen”) for tvister partene vil ha behandlet etter disse regler. I mangel av slik forhåndsavtale, og dersom partene ikke senere blir enige, skal Beløpsgrensen være det beløp som til enhver tid er fastsatt av Voldgiftsstyret i Næringsforeningen, for tiden NOK 500.000,-. Når denne Beløpsgrensen skal anvendes faller tvisten under disse regler hvis summen av krav og motkrav, fremsatt i Voldgiftsmelding og Tilbakemelding, ikke overstiger Beløpsgrensen.
- 3.2** Ved vurdering av en Beløpsgrense fastsatt av partene eller Voldgiftsstyret skal krav om renter og omkostninger ikke medregnes. Løpende ytelser summeres basert på angitt eller rimelig forventet løpetid.

- 3.3** Dersom en part fremmer et krav som ikke umiddelbart uttrykkes i penger, skal parten, når kravet fremmes, angi et beløp som han antar tilsvarer pengeverdien av kravet. Retten kan be motparten uttale seg om beløpet. Retten er ikke bundet av partenes vurderinger.
- 3.4** Dersom fremsatt krav er i annen valuta enn Beløpsgrensen skal kravet omregnes til Beløpsgrensens valuta basert på DNB`s kjøpskurser den dag Voldgiftsmelding er sendt.
- 3.5** Dersom en part vil påberope at disse Behandlingsregler ikke kommer til anvendelse på grunn av Beløpsgrensen må en saksøkt fremme innsigelsen senest i Tilbakemeldingen og en saksøker senest 14 dager etter at Tilbakemeldingen er mottatt. Retten skal straks gi motparten anledning til å uttale seg innen 7 dager. Spørsmålet avgjøres av Retten basert på Voldgiftsavtalen og reglene over.
- 3.6** Rettens behandling av spørsmål vedrørende Beløpsgrensen skal ikke medføre forlengelse av andre tidsfrister med mindre retten beslutter slik utsettelse.
- 3.7** Bestemmelsene i punkt 3.5 og 3.6 skal også gjelde for andre innsigelser mot Rettens kompetanse etter punkt 1.2 ovenfor. Innsigelser etter denne bestemmelse kan dog fremmes etter utløpet av tidsfristene i punkt 3.5 dersom det dokumenteres utover enhver rimelig tvil at innsigelsen ikke kunne vært fremmet tidligere.
- 3.8** Partene frafaller en hver rett til å kreve Rettens avgjørelse vedrørende Beløpsgrensen overprøvd av en annen rettsinstans.
- 3.9** Rettens beslutning etter dette punkt skal være skriftlig og inneholde en kortfattet begrunnelse. Retten kan beslutte at saken fremmes, at den skal avvises eller, hvis dette er i samsvar med voldgiftsavtalen, overføres til Almennelig voldgift ved Kristiansand Næringsforening.
- 3.10** Partene kan ikke fremme nye krav etter at de har levert henholdsvis Voldgiftsmelding og Tilbakemelding, jfr. Punkt 4 nedenfor. Vil en part fremme nye krav må dette skje i ny Voldgiftsmelding. Partene kan avtale at Retten skal behandle begge tvister felles. I mangel av slik avtale må ny Voldgiftsmelding behandles som ny tvist etter punkt 2.1 følgende. Krav om renter, saksomkostninger og krav basert på manglende sikkerhetsstillelse fra motparten regnes ikke som nye krav etter denne bestemmelsen.
- 3.11** Partene kan ikke øke eksisterende krav etter å ha levert henholdsvis Voldgiftsmelding og Tilbakemelding, dog slik at en part kan øke sitt samlede krav med inntil 20 prosent av krav i henholdsvis Voldgiftsmelding og Tilbakemelding. Slik justering må skje senest i Stevning eller Tilsvar. Slik økning skal ikke ha betydning for Rettens avgjørelse etter punkt 3.9.
- 3.12** En parts adgang til å fremme nye anførsler opphører når parten er avskåret fra å fremme ytterligere bevis, jfr. Bestemmelsene i punkt 6.

4 FREMDRIFT OG FRISTER.

- 4.1** Retten skal, så snart den er etablert, sende melding til partene om de frister som skal gjelde for den videre saksbehandling (heretter "Fristbrevet"). Videre skal meldingen inneholde adresser, kontaktpersoner, telefon og telefaksnummer, samt eventuelt e-mail adresse for partene, Retten og eventuelle prosessfullmektiger. Senere kommunikasjon som benytter disse opplysninger skal ansees riktig avsendt, med mindre en part har gitt skriftlig melding om endringer til Retten og den andre part.

- 4.2** Kommunikasjon fra partene til Retten skal skje ved Voldgiftsmelding, Tilbakemelding, Stevning, Tilsvar og prosesskrift (heretter samlet "Rettsdokumentene"). En part eller prosessfullmektig skal ikke ha annen ensidig kontakt med Retten, unntatt for så vidt gjelder ren organisering av voldgiftssaken.
- 4.3** Når tvist er oppstått kan partene avtale endringer med hensyn til fremdrift og frister. I mangel av slik avtale avgjøres dette av Retten under hensyntaken til bestemmelsene nedenfor.
- 4.4** Frist for innlevering av Stevning skal normalt ikke være lenger enn 14 dager fra utsendelse av Fristbrevet. Frist for Tilsvar skal være den samme som for Stevning, regnet fra den dag fristen for Stevning utløper. I tillegg skal fastsettes frist for et prosesskrift fra hver part, normalt på en uke. Retten kan fastsette lengre frister når retten finner særlig grunn til dette. Ytterligere prosesskrift kan ikke fremlegges med mindre Retten finner særlig grunn til å tillate dette.
- 4.5** Saksøker kan velge å sende Stevning sammen med Voldgiftsmeldingen for å redusere behandlingstiden.
- 4.6** Søknad om fristutsettelse må meddeles Retten og motparten pr. telefaks eller e-mail før fristen utløper. Retten skal bare gi utsettelse når en part ikke kan overholde en frist på grunn av ekstraordinære omstendigheter, og slike i rimelig grad dokumenteres. Innvilges utsettelse skal den andre part ha tilsvarende utsettelse. Tilsvarende gjelder utsettelse av eventuell hovedforhandling.
- 4.7** Dersom saksøkte oversitter frist for innlevering av Stevning skal Retten beslutte at voldgiftsforhandlingen heves. Dersom saksøker ikke inngir Tilbakemelding eller Tilsvar, eller en part ikke leverer prosesskrift innen gitt frist, skal Retten varsle partene om at tvisten vil bli avgjort ved voldgiftsdom på det grunnlag som foreligger, med mindre den forsinkede part leverer innen 7 dager. Dersom tvisten avgjøres fordi en part ikke leverer, skal voldgiftsdom avsies uten hovedforhandling, selv om slik tidligere er besluttet.
- 4.8** Det skal bare avholdes hovedforhandling dersom
- (1) Begge parter krever dette.
  - (2) Retten finner det nødvendig for å få saken tilstrekkelig opplyst.
- 4.9** Når Retten har initiert hovedforhandling kan Retten bestemme at denne skal begrenses til opptagelse av bevis, som ikke er dokumentbevis, samt et sluttinnlegg fra hver av partene og/eller deres prosessfullmektiger.
- Retten fastlegger, i samråd med partene, tidspunktet for hovedforhandling. Bare i eksepsjonelle tilfeller skal tidspunktet være senere enn 3 måneder fra etablering av Retten. Blir partene ikke enige avgjør Retten tidspunktet.
- Dersom en part eller hans prosessfullmektig ikke møter til hovedforhandling skal Retten avsi voldgiftsdom med mindre uteblivelsen er forårsaket av ekstraordinære forhold som ikke kan legges vedkommende part til last.

5 IGANGSETTELSE AV VOLDGIFTSSAK.

5.1 Voldgift settes i gang ved at saksøker sender Voldgiftsmelding til saksøkte. Voldgift er igangsatt når Voldgiftsmeldingen kommer frem til saksøkte.

5.2 Voldgiftsmeldingen skal inneholde;

- (1) Kort beskrivelse av de tvistepunkter saksøker krever voldgitt.
- (2) Oversikt over de økonomiske krav saksøker vil fremme.
- (3) Kopi av voldgiftsavtalen.

5.3 Saksøkte skal senest to uker etter mottak av voldgiftsmeldingen sende en tilbakemelding (heretter "Tilbakemeldingen") til saksøker.

Tilbakemeldingen skal inneholde;

- (1) Kort kommentar til saksøkers krav.
- (2) Kort beskrivelse av eventuelle motkrav.
- (3) Oversikt over de økonomiske krav saksøkte vil fremme.

5.4 Dersom det i tvisten har vært gjennomført forutgående megling under Næringsforenings Regler for Utenrettslig Megling skal Meglingsbegjæringen og Tilbakemeldingen til denne tre i stedet for ovennevnte meldinger. I så fall oversendes begge dokumenter til Retten samtidig, og saksforberedelsen fortsetter derfra. Fristen for oppnevning etter punkt 2.1 løper fra den dato en part skriftlig meddeler den andre part at det kreves voldgift.

5.5 Stevning og Tilsvar skal inneholde;

- (1) Fullstendig gjennomgang av de fakta parten påberoper.
- (2) Fullstendig gjennomgang av de juridiske argumenter parten påberoper.
- (3) Eksakt oppstilling over de krav, herunder motkrav, parten gjør gjeldende.
- (4) Oversikt over eventuelle vitner/sakkyndige parten vil kreve avhørt.
- (5) Oversikt over eventuelle gjenstander parten vil kreve at Retten befarer.
- (6) Oversikt over eventuelle dokumenter som kreves fremlagt av motparten.
- (7) Partens påstand.
- (8) I Tilsvaret, hvilke av saksøkers anførsler om fakta og jus saksøkte bestrider.

5.6 Som vedlegg til Stevning og Tilsvar skal så langt mulig følge alle dokumentbevis parten ønsker å påberope (unntatt når disse allerede er fremlagt).

5.7 Partenes prosesskrift skal inneholde;

(1) Partenes oppfatning av faktiske og rettslige forhold motparten har tatt opp i foregående Rettsdokument.

(2) Partenes påstand.

(3) Eventuelle nye vitner/ sakkyndige parten vil kreve avhørt.

6 AVSLUTNING AV SAKSFORBEREDELSEN.

6.1 Partene kan ikke fremlegge nye bevis eller kreve annen bevisførsel etter at fristen for fremleggelse av deres respektive siste Rettsdokument er utløpt. Følgende unntak gjelder;

- Dersom saksøkte i sitt prosesskrift fremlegger nye dokumentbevis eller krever annen bevisførsel skal saksøker ha rett til å fremkomme med motbevis innen 14 dager fra prosesskriftet er mottatt.

- Dersom en part har fremsatt krav om at den andre part skal fremlegge spesifikke dokumenter, og anmodningen ikke er etterkommet når fristen for bevisførsel utløper, kan førstnevnte part kreve at Retten forlanger dokumentet fremlagt. Slikt krav må fremsettes for Retten senest 7 dager etter at fristen for bevisførsel er utløpt. Formannen skal gi melding om at dokumentet må fremlegges innen 7 dager. Dersom dokumentet ikke fremlegges og det ikke gis en rimelig forklaring innen fristen, kan Retten legge til grunn at dokumentets innhold er negativ for parten som nekter fremleggelse.

6.2 Etter utløpet av frist nevnt i punkt 6.1 skal saksforberedelsen ansees avsluttet.

6.3 Skulle en part fremkomme med nye anførsler eller bevis etter utløpet av de respektive frister skal retten beslutte avskjæring av anførselen eller beviset og returnere det som er tilsendt retten. Unntak gjelder kun dersom en part sannsynliggjør at anførselen eller beviset ikke kunne vært fremmet innen angjeldende frist på grunn av klanderverdig forhold fra den annen parts side. Partene er enige om at Rettens beslutning i denne sammenheng er endelig.

7 BEVIS.

7.1 Dokumentbevis på de skandinaviske språk, samt på engelsk, skal normalt kunne fremlegges i originalspråk. Retten kan dog kreve at den part som fremlegger et dokument på ethvert fremmed språk skal oversette dokumentet til norsk ved hjelp av translatør. Er dokumentet svært omfattende kan Retten tillate at bare en del oversettes, men den andre part kan i så fall kreve ytterligere oversettelse. Retten setter frist for oversettelse. Dersom dokument ikke oversettes i samsvar med Rettens pålegg kan Retten beslutte at hele dokumentet skal ansees ikke fremlagt. Partene er enige om at Rettens beslutning er endelig.

7.2 Skriftlige redegjørelser kan fremlegges som alternativ til muntlig vitneførsel. Tilsvarende gjelder uttalelser fra sakkyndige. Dersom Retten finner det nødvendig å innhente muntlige tilleggsforklaringer, jfr. punkt 4.9, og den som har avgitt redegjørelsen eller uttalelsen ikke møter, uten å ha gyldig grunn, skal den skriftlige redegjørelse eller uttalelse ikke tillegges verdi som bevis i tvisten.

8 DOM, DEL-DOM, BESLUTNINGER OG RETTSFORLIK.

8.1 Dom skal avsies snarest mulig etter at saksforberedelsen og eventuell hovedforhandling er avsluttet. Dette bør skje innen 3 uker fra saken er tatt opp til avgjørelse.

8.2 Dommen skal tilfredsstillende de alminnelige regler i Lov om Voldgift. Med mindre partene gjør avtale om fulle domsgrunner kan begrunnelsen for dommen gjøres kortfattet.

8.3 Rettens beslutninger under saksforberedelsen og Rettens dommer skal være endelige med de unntak som følger av preseptoriske regler i Lov om Voldgift.

8.4 Hvis hele eller deler av tvisten forlikes skal Retten hvis partene krever det stadfeste forliket i et rettsforlik. Et rettsforlik skal, med unntak av begrunnelse, ha tilsvarende innhold som en voldgiftsdom.

8.5 Innen 30 dager etter at en voldgiftsdom er avsagt kan en part, ved skriftlig melding til Retten og den andre part anmode om at;

(1) Retten skal rette skrive- eller regnefeil/ trykkfeil eller liknende klare feil i dommen. Hvis det er grunnlag for anmodningen skal Retten innen tretti dager foreta retting ved tilleggsdom.

(2) Retten skal avsi en tilleggsdom til avgjørelse av krav som er blitt fremsatt og skulle vært avgjort under voldgiftssaken, men som ikke er tatt med i dommen. Ved mottagelse av slik anmodning skal Retten gi den andre part 14 dagers frist for kommentarer. Dersom Retten finner anmodningen berettiget skal den avsi tilleggsdom innen 30 dager fra kravet om tilleggsdom ble mottatt.

(3) Tilleggsdommer skal være klart knyttet til dommen og skal tilfredsstillende kravene i punkt 8.2 ovenfor.

Tidsfristen for anmodning etter (1) og (2) kan bare forlenges dersom en part klart påviser at han, av årsaker som lå utenfor hans rimelige kontroll, mottok dommen mer enn 15 dager etter at dommen er avsagt. Forlengelse av tidsfrist skal ikke gis for mer enn 30 dager etter at parten mottok dommen, og en forlengelse skal ikke gjelde utover 3 måneder etter at dommen ble avsagt.

9 LOVVALG, DISPOSISJONSPRINSIPP OG FORLIKSFORHANDLINGER.

9.1 For tvisten skal gjelde de prosessuelle lovregler ved Rettens sete. For prosessuelle spørsmål som ikke løses av disse Behandlingsregler gjelder Lov om Voldgift og Tvisteloven. En alminnelig lovvalgsklausul i en avtale skal ikke ansees å omfatte de prosessuelle regler for tvisteløsning.

- 9.2** Retten skal avgjøre tvisten basert på den lov eller de lovvalgsregler partene har valgt. En henvisning til lovgivningen i et land, skal med mindre det motsatte er klart uttrykt, betraktes som en henvisning til landets materielle lovgivning og ikke landets lovvalgsregler. Når partene ikke har valgt legges til grunn den lovgivning som skal anvendes i følge lovvalgsreglene ved Rettens sete.
- 9.3** Avtalen om å behandle tvisten ved voldgift skal anses gyldig dersom Retten finner at den er gyldig etter den lov som er anvendelig, enten etter punkt 9.1 eller 9.2.
- 9.4** Retten skal basere sine avgjørelser på de fremlagte bevis og de anførsler som er gjort gjeldende. Retten skal ikke utøve materiell prosessledelse.
- 9.5** Dersom begge parter ber om det kan Retten bistå ved forliksforhandlinger. Ved slik bistand kan Retten opptre som "amiable compositeur" og dermed legge større vekt på konkret rimelighet enn punkt 9.2 og 9.4 tillater.

10 SIKKERHETSSTILLELSE.

- 10.1** Retten skal i Fristbrevet angi et likt beløp som hver part skal innbetale til Retten som sikkerhet for Rettens omkostninger. Beløpene skal søkes satt slik at alle Rettens kostnader og honorarer vil bli dekket. Frist for innbetaling er 14 dager fra dato for Fristbrevet.
- 10.2** Dersom en part ikke stiller sikkerhet innen fristen skal Retten purre på betalingen. Dersom parten dokumenterer betalingshindring som åpenbart ligger utenfor hans kontroll skal Retten gi ny frist. Dersom det 7 dager etter Rettens purring verken er gitt ny frist eller foretatt betaling gjelder følgende;
- (1) Dersom saksøker ikke har stillet sikkerhet skal Retten heve voldgiftssaken.
- (2) Dersom saksøkte ikke har stillet sikkerhet skal Retten underrette saksøker. Sistnevnte skal innen 14 dager meddele Retten om saksøker vil stille sikkerhet på vegne av saksøkte, eller om saksøker vil bringe tvisten inn for de ordinære domstoler. Stiller saksøker sikkerhet på vegne av saksøkte innen 30 dager etter at saksøker har foretatt sitt valg fortsetter voldgiftssaken. I motsatt fall skal den heves.
- 10.3** Retten kan kreve at partene stiller tilleggssikkerhet dersom dette blir nødvendig for å sikre Rettens samlede omkostninger. De øvrige bestemmelser i dette punkt 10 gjelder tilsvarende.
- 10.4** En part kan kreve alle kostnader ved å stille sikkerhet på vegne av motparten erstattet, eventuelt kreve morarenter. Kravet kan fremmes for Retten som skal avsi dom for beløpet.
- 10.5** Retten skal ikke vurdere eller avsi dom for krav fremmet av saksøkte dersom han ikke har stillet sikkerhet i samsvar med rettens frist. Slike krav ansees frafalt i saken dersom sikkerhet ikke stilles. Ved vurdering av saksøkerens krav skal Retten ta hensyn til rettidig fremsatte anførsler og bevis fra saksøkte selv om han ikke har stillet sikkerhet. Hevder saksøkte at han har motkrav gjelder dette punktets første og andre setning.

11. SAKSOMKOSTNINGER OG RENTER.

- 11.1** Retten skal i dommen, i lys av alle forhold, men med særlig vekt på sakens utfall, avgjøre om en part helt eller delvis skal dekke den andre parts saksomkostninger. Tvistelovens § 10-5 kommer ikke til anvendelse. Tilsvarende skal Retten fastsette eget honorar og kostnader, og fordele disse mellom partene.
- 11.2** Retten skal i dommen fastsette de rimelige kostnader en part kan kreve dekket for å ha stillet sikkerhet på vegne av den annen part.
- 11.3** En parts krav etter punkt 11.1 og 11.2 må fremsettes senest i partens siste Rettsdokument eller, hvis hovedforhandling avholdes, senest 3 dager etter at denne er avsluttet.
- 11.4** Partene er solidarisk ansvarlig for Rettens honorar og kostnader. Fordeling etter punkt 11.1 endrer ikke på dette.
- 11.5** En dom på betaling av penger skal inneholde betalingsfrist samt angivelse av renter som skal påløpe ved forsinket betaling.

12 KONFIDENSIALITET.

- 12.1** Partene skal ikke gi noen opplysning til tredjemann om at voldgift er iverksatt. Voldgiftsforhandlingene og Rettens dom skal være underlagt taushetsplikt. Taushetsplikten gjelder ikke;
- (1) Opplysninger en part må gi for å kunne innhente bevis, søke midlertidig sikring av krav overfor ordinære domstoler eller søke fullbyrdelse av Rettens dom.
  - (2) Opplysninger en part plikter å gi tredjemann (offentlig myndighet eller andre) i følge preseptorisk lov eller forskrift.
  - (3) Opplysninger en part må gi en tredjemann som han vil, eller vurderer å fremme krav mot som følge av utfallet av voldgiftssaken. I slike tilfeller kan opplysninger også gis til domstol som skal behandle og avgjøre et slikt krav.
- 12.2** Dersom tvisten overføres til de ordinære domstoler opphører taushetsplikten.
- 12.3** Punkt 12.1 gjelder tilsvarende for Retten.

13. ENDRINGER, NEW YORK KONVENSJONEN.

- 13.1** Partene kan ved skriftlig avtale endre bestemmelsen i disse Behandlingsregler så langt endringene ikke kommer i strid med preseptoriske regler i Lov om voldgift.
- 13.2** Disse behandlingsregler skal i tvilstilfelle tolkes i samsvar med New York konvensjonen vedrørende anerkjennelse og fullbyrdelse av utenlandske voldgiftsdommer.
- 13.3** Voldgiftsstyret ved Næringsforening kan endre disse Behandlingsregler når det finnes ønskelig. Dersom annet ikke er avtalt skal Behandlingsreglene slik de gjelder ved avsendelse av Voldgiftsmelding gjelde under behandlingen av en aktuell tvist.

